

Cançons tradicionals del Matarranya

1. Baixeu les casquetes	2:46	9. Elles	3:45
2. Aï, xiquetes si baixàreu	1:50	10. La meua xiqueta	2:00
3. Sant Josep se fa vellet	2:50	11. A la vora del riu mare	2:14
4. La balladora	1:07	12. Si la barqueta xunga	2:12
5. Som los mossets	1:29	13. Maria la cistellera	1:43
6. Riu, riu la perdiu	1:36	14. Sant Josep se'n va a segar	1:11
7. La Maria de Balagues	1:22	15. Lo moixó de Montpeller	5:11
8. Aj, noneta vine, vine	1:57	16. Aubades del Matarranya	3:59

EDITA I PATROCINA: Associació Corals del Matarranya

PRODUCTORA: Corals del Matarranya

IDEA I DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE: Francisco José Celma Tafalla, Beatriz Barceló Colomer i Margarita Celma Tafalla

REVISIÓ I MUNTATGE MUSICAL DEL CD: Beatriz Barceló i Margarita Celma

PREPARACIÓ DEL LLIBRET QUE ACOMPANYA EL CD: Beatriz Barceló i Margarita Celma

GRAVACIÓ, MESCLA I MASTERITZACIÓ: Airestudios • airestudios@mac.com

DESSENY: Terès & Antolin. IL·LUSTRACIONS: Carles Terès Bellés •

FOTOS: Estudio fotográfico Cerdà tres servicios, de Calaceit

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ DEL PROJECTE: Margarita Celma Tafalla

Enregistrat al castell de Vall-de-roures, sala de les Corts el 5 de juny de 2005 i el 16 de novembre de 2008

DIPOÏT LEGAL: TE-178-2009

ANY D'EDICIÓ: 2009

SGAE

REF: CORALSMATARRANYA 01

Queden reservats tots els drets del productor fonogràfic i del propietari de l'obra gravada excepte autorització. Queden prohibits la duplicació, lloguer i préstec, així com la utilització d'aquest suport (CD), per a la seva execució pública i radiodifusió.

CORALS DEL MATARRANYA

Música Tradicional del Matarranya

CORAL
THYMIATERION
DE CALACEIT
CALACEITE

GRUPO
KINESSIS

COR DE
CAMBRA
DE BESEIT
BECEITE

CORAL DE
MASSALIÓ
MAZALEÓN

CORAL
SAN MIGUEL DE
VALLJUNQUERA
VALJUNQUERA

CORAL
FRANCISCO
TURULL DE
QUERETES
CRETAS

CORAL DE
LA FREIXNEDA
LA FRESNEDA

*Dedicat a tots aquells que estimen la bonica terra del Matarranya, la seua música i la seua gent.
X Aniversari Trobada Corals del Matarranya.*

PRESENTACIÓ

Quan l'any 2000 vam organitzar la primera Trobada Coral del Matarranya al castell de Vall-de-roures, tots teníem molta il·lusió per cantar i sobretot per interpretar cançons del Matarranya. Sabíem que estàvem començant un projecte nou i que arribaria lluny, perquè érem molta gent i tots units podem fer coses molt boniques i importants. Els aplaudiments ressonaven a la Sala de les Corts i també ho fan encara als nostres cors. Any rere any ens hem anat reunint cada sis de desembre per a celebrar la trobada coral a un poble de la Comarca del Matarranya. Cada vegada érem més corals i al final del concert cantàvem tots junts, estrenàvem les cançons del Matarranya que amb molt d'afecte ens han anat escrivint grans compositors que han rebut de mans de l'associació Corals del Matarranya la Menció Honorífica Miguel de Aguilar. D'esta manera i amb una intensa activitat vam aprendre i difondre el nostre folklore, la majoria en llengua catalana, materna a tota la zona. Quan vam tenir suficients obres, els directors vam pensar en enregistrar un disc que arreglarem aquest gran treball col·lectiu: un projecte on tots els cors hi participaren cantant cançons de la nostra terra.

He de valorar el bon treball que hi ha realitzat per part de totes les persones que han cantat i dels compositors que han harmonitzat les cançons. A tots gràcies per voler la nostra terra, per cantar-li i fer-la més preciosa, gràcies per ajudar a recuperar el patrimoni de la Comarca del Matarranya a través de la investigació que s'ha dut a terme des d'esta associació. Especialment vull donar les gràcies a Francisco José Celma Tafalla i Beatriz Barceló Colomer, directors i companys fundadors de l'associació Corals del Matarranya. Junts hem estat treballant al llarg de molts anys per fer possible este CD amb un objectiu comú: omplir de música coral el Matarranya, fer investigació de la nostra música tradicional i xalar amb la nostra gent. També voldria nomenar a José Manuel Conte, director que s'ha incorporat recentment.

Felicitats a tots els cors amb els que hem tingut el plaer de treballar: Coral Francisco Turull de Queretes, Coral de Massalió, Coral de La Freixneda, Grup Kinesis, Cor de Cambra de Beselit, Coral San Miguel de Valljunquera i Coral Thymiaterion de Calaceit i Caseres. Gràcies a tots i totes per crear aquest disc. La història sabrà valorar-ho.

Margarita Celma Tafalla
Presidenta de Corals del Matarranya

La meua enhorabona per a tota la gent i Corals del Matarranya que han fet possible aquest treball i que, amb la seua voluntat, mantenen viva la flama del nostre folklore autòcton.

Francisco José Celma
Director de la Coral Francisco Turull de Queretes
Director de la Coral de La Freixneda

Records d'una història de deu anys compartint moments inoblidables. Experiències que m'han ajudat a créixer com a persona i músic. No podria ser millor manera de celebrar tots plegats aquest desè aniversari. Enhorabona per la il·lusió i el treball compartit. Desitjo que aquest treball ajudi a que no puguem oblidar, sinó gaudir d'aquesta gran experiència. Gràcies.

Beatriz Barceló
Directora Coral de San Miguel de Valljunquera
Directora Coral de Massalió

M'agradaria donar les gràcies per l'oportunitat que hem tingut d'haver pogut treballar tots junts. Enhorabona i esperem tornar a repetir-ho ben aviat.

José Manuel Conte
Director de la Coral Francisco Turull de Queretes

Recordo amb molt de carinyo els viatges a Alcalá de la Selva on anàvem tots un cap de setmana a fer curssets per augmentar la qualitat dels cors i aprendre les cançons del Matarranya que havíem d'estrenar a les Trobades... i que bé ho passàvem!

Margarita Celma
Directora Coral Thymiaterion de Calaceit
Directora Cor de Cambra de Beselit

CORAL FRANCISCO TURULL DE QUERETES

COR DE CAMBRA DE BESET

CORAL DE MASSALIÓ

GRUPO KINÉSSIS

CORAL THYMIATERION DE CALACIT

CORAL DE LA FREIXNEDA

CORAL SAN MIGUEL DE VALLJUNQUERA

Corals del Matarranya Cançons tradicionals del Matarranya

- Baixeu les casquetes.** Harmonització: Tomás Aragüés. Fragment de la *Estantxa Turulense* de Tomás Aragüés i cançó n.277 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Corals del Matarranya. Directora: Margarita Celma Tafalla.
Gaita: Sergi Esteve. Tabal: Miquel Àngel Díaz.
- Ai!, xiquetes si baixàreu.** Harmonització: Baltasar Bibiloni. Transcripció: Margarita Celma del llibre *Cantem Junts*². Cante: Corals del Matarranya. Directora: Margarita Celma Tafalla.
- Sant Josep se fa vellet.** Harmonització: J. Mª Muneta Martínez de Morentín. Melodia transcrita per Margarita Celma i cançó n.937 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Corals del Matarranya. Director: Francisco José Celma Tafalla.
- La balladora.** Harmonització: Agustí Cohl i Grau. Cançó n.1.003 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Corals del Matarranya. Directora: Margarita Celma Tafalla.
- Som los mossets.** Harmonització i transcripció musical: Margarita Celma Tafalla. Cante: Cor de Cambra de Beselit. Directora: Margarita Celma Tafalla.
- Riu, riu la perdiu.** Música i harmonització: Margarita Celma Tafalla. Poema: Desideri Lombarte. Cante: Cor de Cambra de Beselit. Directora: Margarita Celma Tafalla.
- La Maria de Balagues.** Harmonització: Conrad Setó. Cançó n.345 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Kinéssis.
- Ai, noneta vine, vine.** Harmonització: Conrad Setó. Cançó n.18 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Kinéssis.
- Elles.** Música i harmonització: Margarita Celma. Poema: Desideri Lombarte. Cante: Cor de Cambra de Beselit. Directora: Margarita Celma Tafalla.
Veu recitada: Francisco José Celma.
- La meua xiqueta.** Harmonització: Tomás Aragüés. *Triptic del Matarranya*. Cançó n.139 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Coral San Miquel de Valljunquera. Directora: Beatriz Barceló Colomer.
- A la vora del riu mare.** Harmonització: Agustí Cohl i Grau. Cançó n.397 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Coral Thymateriaion de Calaceit i Caseres. Directora: Margarita Celma Tafalla.
- Si la barqueta xunga.** Harmonització: Tomás Aragüés. *Triptic del Matarranya*. Cançó n.258 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Coral Francisco Turull de Dueretes. Director: José Manuel Conte Bielsa.
- Maria la cistellera.** Harmonització i transcripció musical: Beatriz Barceló Colomer. Cante: Coral de Massalió. Directora: Beatriz Barceló Colomer.
- Sant Josep se'n va a segar.** Harmonització: Agustí Cohl i Grau. Cançó n.917 del llibre *Lo Molinar*¹. Cante: Corals del Matarranya. Directora: Beatriz Barceló Colomer.
- Lo moixó de Montpeller.** Harmonització: Manel Oltra, del llibre *Cantem Junts*². Cante: Cor de Cambra de Beselit. Directora: Margarita Celma Tafalla. Veu parlada: Sergi Esteve.
- Aubades del Matarranya.** Harmonització: Margarita Celma, del cançoner *Colección de cantos populares de la provincia de Teruel*³, n. 242, 251, 243, 244, 264, 259. Cante: Corals del Matarranya. Directora: Margarita Celma Tafalla. Gaita i Tabal: Sergi Esteve.

1. *Lo Molinar. Literatura popular catalana del Matarranya i Mequinensa.*
2. *Cantem Junts. Cançons arrelgades al Matarranya.* Coordinació: Margarita Celma. Govern d'Aragó, 2007.
3. *Colección de cantos populares de la provincia de Teruel.* Miguel Anzuas. Instituto de Estudios Terulenses, 1927.

Les cançons

Baixeu les casquetes

Baixeu les casquetes,
baixeu lo vi blanc,
baixeu les casquetes,
si no mos n'anam.

Tant si és blanc com si és negre,
baixa vi Marieta (Josefeta, Joaquineta)
baixa de la Canyadeta
que mos fa la veu més fina.

Baixeu les casquetes,
baixeu lo vi blanc,
baixeu la Maria
sentada en un banc.

Sant Josep se fa vellet

Sant Josep se fa vellet i no pot pujar l'escala.
Matarem un corderet per a tota la setmana.
I vindran los pastorets a sopar de bona gana
i se gitaran a dormir a la pallisseta blana.
Anirem a Tortoseta de Tortoseta al mercat
que n'hi havia bous i vaques i gallines en sabates.
Sant Josep va a buscar llum, va a buscar llum i no en troba
sol troba tres pastorets sentadats a una cova.
Un toque lo violí, l'altre toque la viola,
l'altre el cascavell, quina música tan bona!
Les parets eren de plata, les portes d'encodonyat,
cada mosca que passava se n'andueia mitat.
*Pasa uno, pasa dos, pasa la madre de Dios
con un caballito blanco que refuce mas que el campo.
Campo mayor tres gallinitas y un cantador, San Salvador.*

Ai!, xiquetes si baixàreu

Ai!, xiquetes, si baixàreu
a la voreta del riu,
ballàrem damunt l'aigua
i escarbariem un niu.
Per detrás de les sargueres
jugarem al d'amagar.
I allà a postletes de sol
mos sentàrem a berenar
un xoriç i un tros de magre

i pa postre encodonyat.
Mos n'anirem a la vila,
a la plaça a cantar.
Rondarem tota la nit,
los serenos n'estan farts.
Quan arribarem a casa,
lo pare s'està esperant.
Ai!, quina mos se n'espere,
sense dormir a segar.

La balladora

La balladora quan balle,
ha de mirar al ballador,
per a vore com li pange,
la punta del mocador.

Les cançons

Som los mossets

Som los mossets del poble de Besalt,
que fem la festa per ballar més.
I si hi ha algun que en vol participar
que dono deu peles i ballarà.
Laralala, laralalero, laralala, laralalero.
Som los mossets del poble de Mont-roig,
que en volem festa per ballar més,
i si hi ha algun que en vol participar
que dono deu peles i ballarà.

Riu, riu la perdiu

Riu, riu,	Pam, pam,	Rip, rip,
riu, rau,	pim, pom,	rap, rap,
Batzim, batzam,	Caxic, caxic,	Nyic, nyic,
Suau, suau,	caxoc, caxoc,	nyic, nyic,
Xiu, xiu,	Ric, ric,	Tic, tic,
xim, xam,	ric, roc,	tic, tac,
Patim, patim,	Pip, pip,	tic, toc,
patim, patam,	pip, pop,	Piu, piu,
Nyigo, nyigo,	Catric, catric,	Riu, riu,
nyigo, nyigo,	catroc, catroc,	Prou, prou!
Xino, xano,	catric, catrac,	

Poema de Desideri Llompart i Arnau
(Pena-roja de Tastavins-1937 / Barcelona-1939)

La Maria de Balagues

La Maria de Balagues
ha perdut la creixidera,
sa mare se l'ha trobat
a davall de la pastera/la tomatera.

Eles

Eles viuran per mi
i els seus fills, si és que en tenen,
viuran per mi i per elles.
I elles riuran per mi
i tindran, com jo tinc,
clarors de sol i lluna i llum d'estrelles
i aroma de mil flors,
ombra d'arbres i tantes meravelles
de sons i de colors,
si arribaren a velles.

Poema de Desideri Llompart i Arnau
(Pena-roja de Tastavins-1937 / Barcelona-1939)

La meua xiqueta

La meua xiqueta
ha caigut al foc,
s'ha cremat les vores
del mocador groc.

Ai, noneta vine, vine

Ai noneta vine, vine,
a la voreta del coidi,
quan la noneta vindrà
la *nene* s'adormirà.

Les cançons

A la vora del riu mare

A la vora del riu mare
m'he dixat les espadenyes,
mare, no l'hi digues al pare
que jo ja aniré per elles.
Anda resalada, resalada, resalada.

A la vora del riu mare
ha plantat un taronger,
que té les taronges roges
com la cara de vostre.

A la vora del riu mare
n'hi havia un topi d'arròs.
No l'hi digues a ningú,
que no't menjarem los dos.

Una rosa en tinc a l'aigua,
un clavell tinc al fresc.
La rosa és per la vergo
i el clavell pel meu promès.

Si la barqueta xunga

Si la barqueta xunga,
neno no tinguis por,
tira la corda a l'aire
i agafa't al timó.
*Andando por un camino,
cansado de andar,
a la sombra de un árbol
me puse a descansar.
Descansando, descansando,
por allí paso,
una chica muy guapa
que de mí se enamoró.
Rubia de cabello,
blanca de color,
estrecha de cintura,
así la quiero yo.*

Sant Josep se'n va a segar

Sant Josep se'n va a segar al pilonet de Santa Anna
i en estar allí segant ja li canta una cigala.
Cigaleta vols callar, si no te tiro pedrada,
ja li tire una pedra i li fa botar una ala.
Ja se la canega al coll i se'n va camí de casa.
Ai Josep, Josep que em portes?
Ai, Maria una cigala.
La *miad* farem en suc,
la *miad* farem en salsa,
la que quedarà farem una mondongullada.

Maria la cistellera

Maria la cistellera,
tu que en saps de fer cistells,
me'n faràs una panera,
per anar a collir clavells.

Una rosa en tinc a l'aigua
i un clavell en tinc al fresc,
i el guardo per sant domenge,
que és el sant del meu promès.

Les cançons

Lo moixó de Montpeller

Lo moixó de Montpeller
tots lo ballen, tots lo ballen.
Lo moixó de Montpeller
Tots lo ballen, jo també.

A la guerra va un soldat,
a la guerra, a la guerra,
a la guerra va un soldat,
a la guerra *con usted*.

Una mané!
Otra mané!
Un pie!
Otro pie!
Un ginollé!
Un altre ginollé!
Una esquené!
Una tripé!
I una mané en el culé del companyeré!

Amiba el moixó!
Y se acabó!

Aubades del Matarranya

Ja s'ha romput la vaina de la dolçaina
del dolçainero del dolçainer.
*Muchachas baseitanas ¿no tenéis vaina,
pa la dolçaina del dolçainer?*

*Buenos días tenga esa doncellita,
muy buenos los tenga por la mañanita.
Buenos días tenga esa casadita,
muy buenos los tenga por la mañanita.*

*Al árbol, arboresito,
al árbol, arboresito,
Al árbol, arboresito,
del bello jardín.*

De la llura foradada,
sabater del portal d'Horta,
de la llura foradada.
Si no baixes panadotes,
no te cantarem l'aubada,
no te cantarem l'aubada,
sabater del portal d'Horta.

*Las barandillas del puente,
se manejan cuando paso,
a ti solita te quiero,
de las demás no hago caso,
de las demás no hago caso,
las barandillas del puente.*

Esta porta és de carrasca,
i esta altra és de noguer,
ja no cantarem aubades,
que no sigue l'any que ve.

Sopranos, contralts, tenors i baixos

1a sessió de gravació: any 2005. 2a sessió de gravació: any 2008

CORAL THYMIATERION DE CALACEIT - CALACEITE:

Jane Alexander, Rosa Martínez, Mª Rosa Blanc, Celia Badet, Consuelo Mompel, Teresa Lombarte, Benita Vallis, Núria Pasano, Gabriela Todorova, Luisa Rebollo, Manuel Abás, Domingo Sabater, Cristian Rosu, Josep Mª Peris, Jaime Colomer, Javi Colomer, Rafel Pasano, Gerard Pasano,
Directora: Margarita Celma

GRUPO KINESSIS: Cristina Gerona, María Elena Anguera, Ana Pilar Niella, Beatriz Barceló.

COR DE CAMBRA DE BESEIT - BECEITE:

Faustina Bueso, Mª José Sorolla, Eva Latorre, Clari Hernández, Mercè Celma, Cristina Julián, Rosa Foz, Eloisa Prieto, Marisa Micolau, Pilar Caballé, Juana Gil, Esteban Latorre, Alberto Moragrega, Miguel Díaz, Joaquín Celma, Julián Romero, José Latorre, Alejandro Celma, Francisco José Celma.
Directora: Margarita Celma

CORAL SAN MIGUEL DE VALLJUNQUERA -

VALJUNQUERA: Mónica Serrano, Gema Burgués, Antonia Burgués, Mª Jesús Alegre, Mª Jesús Berenguer, Ana Galindo, Elena Anguera, Fernando Tello, Angel Luis Pallarés, Enrique Gil, Rafael Querol, Fernando Querol, José Escrig, Isidro Sánchez.
Directora: Beatriz Barceló

CORAL FRANCISCO TURULL DE QUERETES - CRETAS:

Pepita Omella, Elisenda Cañadó, María Jesús Ribá, Begoña Cardona, Mercè Pallarés, Noelia Crespo, Ana Estopiñá, Marta Guardia, Encarna Muñoz, Claudia Mallén, Pilar Beltró, Aurora Jasanada, Carmen Sorolla, Asunción Llerda, Ionut-Ciprian Craiu, Joaquín Llerda, José Miquel Salvador, Ioan Popa, Felipe Estopiñá, Ángel Rubio, Carlos Celma, Juan Celma, Carles Yagüe.
Director any 2005: Francisco José Celma
Director any 2008: José Manuel Conte

CORAL DE LA FREIXNEDA - LA FRESNEDA:

Olga Celma, Cristina Bel, Diana Albors, Rosa Mª Agullar, Aurelia Estopiñá, Aurea Albalat, Carmen Gloria Sánchez, Sonia Egea, Romualdo Aguilár, Miquel Aguilà, Francisco Oliver.
Director: Francisco José Celma

CORAL DE MASSALIÓ - MAZALEÓN:

Lolita Viver, Mª Rosa Arrufat, Josefina Figols, Magda Villoro, Mercè Centellas, Marta Marín, Rita Viver, Isabel Aliaga, Aurelio Hernández, Jesús Bala, Eliseo Alegre, Pablo Marín, Miguel Forner, José Gómez, Pasqual Vidal, Amado Vidal.
Directora: Beatriz Barceló.